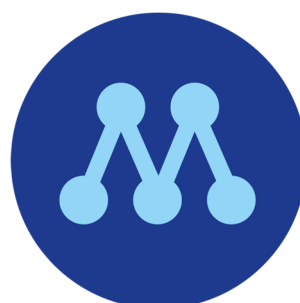

Strategisk plan och budget 2025–2027

Luleå

Luleå – en modern storstad i Norr

Norra Sverige och Luleå i synnerhet har en framtid med mycket goda utsikter. Om alla de planerade investeringar som sker i Luleåregionen i närtid blir av kommer de att ge ett stort uppsving för oss. Det kommer innebära många arbetstillfällen och en trygg ekonomi för oss. Men det finns samtidigt många utmaningar.

De investeringar som sker i norra Sverige kräver utbildad arbetskraft och förmodligen räcker det inte med den befolkning som redan finns här. Utbildade människor från andra delar av Sverige och världen behöver flytta till Luleå. Det ställer krav på kommunen att det finns en bra välfärd med bra skolor och äldreomsorg men också möjligheter för nya luleåbor att finna ett attraktivt boende och en trevlig fritid. Vi behöver möta behovet av attraktiva egnahemstomter i hela kommunen så väl i stan som på landet men vi behöver också låta intressenter bygga attraktiva bostadsrätter och hyresrätter.

Vi står också inför en lågkonjunktur samtidigt som räntorna stiger och inflationen är hög. Det låter motsägelsefullt men så är tiden nu. Det innebär att vi måste vara extra försiktig med kommunens kostnader och reformutrymmet är begränsat men det innebär inte att det inte finns möjlighet att sänka skatten. Luleå har idag en av landets högsta kommunalskatter. Det behöver förstås inte vara så. Skolan och äldreomsorgen har en kostnad som är betydligt högre än andra jämförbara kommuner. Vi föreslår en skattesänkning med 10 öre för 2025 och det ska ske genom minskad administration och ett effektivare arbetssätt. Det kommer alltså inte att påverka kvaliteten i vår service. Även om vår skattesänkning innebär en kommunskatt på 22:40 kr per intjänad 100-lapp så är det långt kvar till riksgenomsnittet och både Piteå och Övertorneå kommer fortfarande att ha en lägre skatt än vi. Den kommunala skattesatsen är givetvis även en konkurrensfaktor för arbetskraftsförsörjningen och har betydelse för att få människor att vilja flytta hit och bo i Luleå. Trots den internationella ekonomiska situationen finns det också åtgärder som behöver genomföras för att Luleå ska utvecklas dit vi vill och för att vi ska klara framtidens utmaningar.

En modern skola för framtiden med kunskap i fokus

Barnen och skolan är grunden för framtiden och det är därför extra viktigt med en skola i världsklass anpassad för framtida krav och behov. Redan i förskolan läggs den första grunden för ett livslångt lärande. I grundskolan är målet att alla elever ska klara gymnasiebehörighet och gymnasieskolan ska förbereda eleverna för vuxenlivet, arbetslivet och en fortsatt högre utbildning för de som vill. Det här ställer krav på att alla skolor är bra skolor och att skolan ställer krav på eleverna.

I skolan är kunskapen i centrum och kunskap kräver ansträngning både från eleverna men också från skolan. För att lyckas är disciplin och ordning och reda a och o. Alla skolor i kommunen så väl kommunala skolor som friskolor ska hålla en hög nivå på kunskap och de kommunala skolor som inte gör detta ska få hjälp med åtgärder som vänder resultatet. Målet är också att lärare ska kunna komplettera sina behörigheter på arbetstid. Vi vill se ett större fokus på trygghet och kunskap.

På senare år har antalet specialpedagoger/speciallärare minskat samtidigt som behovet ökat. Det vi behöver därför incitament för att lärare ska vidareutbilda sig till speciallärare. Skolan ska vara utvecklande för alla elever, såväl särbegåvade som för elever som har lite svårare att lära. Resursskolorna är viktiga och måste införas, även akutskola införs.

Konkurrens leder till att verksamheter utvecklas och förbättras och det gäller även i skolans värld. Vi välkomnar därför fler friskolor att etablera sig i Luleå. För att ytterligare stärka valfriheten och självbestämmandet vill vi också återinföra intraprenader i kommunen.

Gymnasieskolan ska hålla en hög kvalitet. Idag upplever både elever och lärare att gapet mellan grundskolan och gymnasieskolan är för stort. Elevernas kunskapsnivå när de lämnar grundskolan och börjar gymnasiet är för låg anser många gymnasielärare samtidigt som många lärare i grundskolan anser att gymnasiet ställer för höga krav.

Samtidigt anser många universitet att kunskapsnivåerna hos gymnasieeleverna blivit lägre. Det är av största vikt att inte eleverna kommer i kläm och därför måste regelbundna dialoger ske mellan grundskolan och gymnasiet och gymnasiet och universiteten.

Idag söker alltför få elever till omvårdnadsprogrammet samtidigt som kommunen har stor brist på undersköterskor. Det är en oroande utveckling och därför måste gymnasieskolan och äldreomsorgen locka fler att läsa omvårdnadsprogrammet samtidigt som den kommunala vuxenutbildningen måste vara förberedd för att utbilda medborgare i bristyrken så som bland annat undersköterskor.

Både gymnasieskolan och den kommunala vuxenutbildningen måste anpassa sitt utbud efter vad den lokala arbetsmarknaden efterfrågar. Det innebär att viss investering av lokaler och utrustning behöver göras.

Omsorg – när den egna kraften inte räcker till

Människan är i grunden fri och frihet är en viktig hörnsten. Alla har i grunden ett ansvar för hur man vill och ska leva sitt eget liv, men ibland klarar man sig inte själv. Då behövs det väl fungerande skyddsnet som ger trygghet och hjälp för att kunna gå vidare och leva sitt liv så bra som möjligt. Men det är också viktigt att ställa krav och att ge människor verktyg så att de själva kan ta sig ur problemen av egen kraft.

Friheten ska gälla även när man är i behov av samhällets service och därför är det av största vikt att Lagen om valfrihet i vården införs i Luleå kommun. Som brukare ska du kunna välja men också välja bort vård- och omsorgsgivare. För att öka valfriheten så välkomnar vi vård- och omsorgsföretag att etablera sig i vår stad. Precis som inom skolans värld leder konkurrens till en bättre kvalitet och en bättre service men även till en större valfrihet både för våra brukare men också för personalen.

Om lågkonjunkturen slår till på riktigt finns det risk en stor risk att allt fler luleåbor blir arbetslösa och i värsta fall långtidsarbetslösa. Då är det viktigt att kommunen ställer krav och att kommunen inför närvaro och aktivitetskrav vid sociala insatser som individanpassas. Arbetslinjen ska gälla även vid en kraftig lågkonjunktur och målet måste vara att så snabbt få ut människor som uppbär försörjningsstöd i arbete igen.

En modern stadsutveckling och en attraktiv landsbygd

En fjärdedel av kommunens invånare bor antingen på landsbygden eller i samhällen utanför tätorten. Boendet i stadens omland fortsätter att växa i nästan samma takt som i staden och utgör en viktig del i kommunens profil som en urban miljö med en omgivande stark landsbygd. Förutsättningarna för att bo och verka på landsbygd ska i många stycken vara de samma som för andra delar av vår fina kommun. Kommunen ska underlätta byggande av nya bostäder i vår landsbygd. Alla invånare i Luleå kan inte ansluta till det kommunala VA-nätet, därför vill vi förenkla möjligheterna för enskilda avlopp och gemensamhetsanläggningar för att möjliggöra ett ökat byggande på landsbygden. Med 279 mil stränder i Luleå så finns utrymme för alla som vill att bo nära vattnet.

Den centrala staden och de stadsnära områdena så som exempelvis Bergnäset ska fortsätta att utvecklas. Universitetet ska knytas närmare centrum och området mellan universitetet och staden ska utvecklas med bostäder och näringsverksamheter. Luleås centrum måste utvecklas vidare och handläggningstider för detaljplaner och bygglov minimeras. Höjdbegränsningen för byggnader som finns över staden måste tas bort då den hindrar en bra utveckling. För att påskynda stadsutvecklingen bör gamla detaljplaner förnyas och moderniseras i förväg och områden som inte är detaljplanelagda för bostäder eller verksamheter bör planläggas så marken kan bebyggas med kort varsel.

Näringsliv och arbete

De privata företagen är en viktig faktor för arbetskraften i samhället och för kommunen att uppbära skatteinkomster. Luleå kommun måste bli bättre på att ta hand om intressenter som vill etablera sig i Luleå men också om ortens befintliga företag och företagare. Kommunen måste också aktivt arbeta för att få företag att flytta till och etablera sig i kommunen.

I Svenskt näringslivs ranking över kommunernas företagsklimat befinner sig Luleå kommun i botten av 290 kommuner och det är inget att vara nöjd med. Det är också en försämring mot tidigare år så utvecklingen går åt fel riktning. Som företag och företagare styrs man av många regler och många av dem styr kommunen över. Allt

onödigt regelkrångel måste bort och regler och avgifter ska vara så enkla, lättförståeliga och låga som möjligt.

Kommunens organisation kan uppfattas som snårig av många och vi vill därför instifta en företagslots inom med uppgift att lotsa företagen rätt i den kommunala verksamheten. Den kommunala verksamheten behöver också digitaliseras mer för att underlätta för företag med inlämnande av ansökningar och rapporter.

Kommunen ska skapa mark för företagsetableringar och lokaler för start-up företag. Det måste bli enklare att etablera sig i Luleå och bristen på industrimark och annan mark för företagande får inte bli ett hinder.

Det är också viktigt att samverka mellan Ung Företagsamhet och skolan stärks för att ge fler unga möjligheten att prova på företagande.

Upplevelser – ett rikt kultur- & fritidsliv

Det räcker inte med bra arbetstillfällen, fina bostäder och en bra skola för att en kommun ska bli attraktiv. En förutsättning för att företags ska vilja etablera sig och för att folk ska vilja bo i Luleå är ett rikt kultur- och fritidsliv.

Det finns redan idag många kommunala anläggningar både för idrott och kultur och ofta har de en bra placering i kommunen. Nyttjandegraden i många av kommunens fastigheter kan dock ökas då de stora tider på dygnet står tomma. De bör då bättre tillgängliggöras för Luleås föreningsliv. Föreningslivet bör också i större utsträckning ges ansvar för sina anläggningar, medan kommunen kan stå för ekonomiskt stöd och uppföljning och där kommun och föreningsliv strävar mot samma mål.

En ekonomi i balans – en förutsättning för en bra välfärd

Även om vi nu möter en oviss ekonomisk framtid med både lågkonjunktur och höginflation så är det av största vikt att Luleå kommun långsiktigt har en ekonomi i balans. Annars finns inte möjlighet att långsiktigt trygga välfärden. Det är också avgörande för att inte kommande generationer ska tvingas att betala för den kommunala verksamhet vi konsumerar idag.

De kommunala investeringarna har historiskt varit väldigt höga samtidigt som kommunens resultat varit lågt de senaste åren. Eftersom investeringarna skett med lånade pengar så går en stor del av kommunens ekonomi till att betala räntor och amorteringar – pengar som annars kunnat användas till kommunens kärnverksamheter.

Tydligt är också att det finns möjlighet till kostnadsminskningar både inom Arbetsmarknad- och utbildningsförvaltningen samt inom Socialtjänsten liksom inom den centrala administrationen utan att kvaliteten eller servicen till medborgarna blir sämre. Det kan bland annat handla om upphandling av servicetjänster så som exempelvis städ, måltidsservice och vaktmästeri men också genom nya arbetssätt. Jämfört med andra liknande kommuner har Luleå avsevärt högre kostnader.

Vi vill öppna upp för innovativa lösningar inom offentligt finansierade områden t ex genom att uppmuntra delaktighet och innovationstänkande inom de kommunala verksamheterna, införa utvecklingstjänster med lönetillägg, öka kunskap och möjlighet att söka externa finansieringsvägar m.m.

Som tidigare nämnts föreslår vi en skattesänkning med 10 öre/år för 2025 och framåt, detta ska ske genom minskad administration och ett effektivare arbetssätt. Det kommer alltså inte att påverka kvaliteten i vår service. Även om vår skattesänkning innebär en kommunskatt på 22:40 kr per intjänad 100-lapp så är det långt kvar till riks-genomsnittet och både Piteå och Övertorneå kommer fortfarande att ha en lägre skatt än Luleå. Den kommunala skattesatsen är givetvis även en konkurrensfaktor för arbetskraftsförsörjningen och har betydelse för att få människor att vilja flytta hit och bo i Luleå. Trots den internationella ekonomiska situationen finns det också åtgärder som behöver genomföras för att Luleå ska utvecklas dit vi vill och för att vi ska klara framtidens utmaningar.

Skattesats för 2025: 22:40 kr

Vi tillför Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden 3 mkr/år för att öka antalet yrkesutbildningar. Ramen för Socialförvaltningen ökas med 8 mkr/år och för Arbetsmarknad- och utbildningsförvaltningen med 5 mkr/år. BUN får också ytterligare medel för att tillskapa en resursskola (5 mkr/år) samt akutskola (2mkr/år). Kommunstyrelseförvaltning får ett minskat anslag på 10 mkr/år för minskad central administration och Infrastruktur- och serviceförvaltningen en minskning på 7 mkr/år för effektiviseringar och överskott när verksamhet läggs ut på entreprenad.

Särskilda uppdrag till nämnderna och förvaltningarna

Uppdragen ska genomföras eller påbörjas under 2025 och inom befintlig budgetram.

Kommunstyrelsen/Kommunstyrelseförvaltningen

- Påbörja arbetet med digitalisering och automatisering av rutiner, effektivare arbetssätt och minskad byråkrati
- Arbeta långsiktigt med att minska kostnaderna genom effektiviseringar och för att möjliggöra framtida skattesänkningar
- Utveckla Upphandlingsavdelningen genom förenkling av upphandlingar, e-handel och förbättrad avtalsuppföljning

- Öka konkurrensen vid offentliga upphandlingar t ex genom att "bryta ner" stora upphandlingar i mindre områden
- Arbeta med att påverka Försvarmakten för att möjliggöra högre byggnadshöjder i Luleå
- Genomföra markköp som tillgängliggörs för industri-, kontors och affärslokaler
- Införa utmaningsrätt för företag
- Genom ägardirektiv, när marknaden tillåter, sälja en del av del av Lulebo:s fastighetsbestånd med motprestationskrav på nybyggande
- Genom ägardirektiv förmå Luleåbo att på Porsön tillhandahålla fler vanliga bostäder
- Förbereda för fler verksamhetsområden/ industriområden bland annat i Råneå, Gammelstad och Kallax

Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden

- Anpassa vuxenutbildningen till arbetsmarknadens behov i större utsträckning
- Modernisera programutbudet på gymnasieskolan och öka antal yrkesutbildningar i samarbete med vuxenutbildningen

Barn och utbildningsnämnden

- Införa resursskola
- Införa akutskola
- Återinföra Intraprenader
- Införa särskilda utvecklingstjänster för lärare
- Möjliggöra för lärare att fortbilda sig under arbetstid
- Utredda möjligheten för en F-9 skola i Antnäs
- Stärka stödet till barn i förskolan med brister i utveckling av svenska språket samt införa språkrav för förskolepersonal
- Öka samverkan med fristående aktörer inom både skola och förskola

Socialnämnden

- Införa närvaro- och aktivitetskrav vid sociala insatser, den så kallade Växjömodellen
- För att öka brukarnas inflytande över sitt liv ska nämnden/förvaltningen införa Lagen om valfrihet i vården
- Samarbete mellan kommunen, regionen eventuella privata utförare etableras och i den mån det redan finns utvecklas och förbättras
- Utredda möjligheten att införa skolsociala team och trygghetsteam i samarbete med skolan

Infrastruktur- och servicenämnden

- Förvaltningen ska göra en översyn av kommunens lokaler för att se vilka som kan frigöras och erbjudas till start-up företag
- Fastighetsskötsel och lokalvård ska genom upphandling av verksamheterna konkurrensutsättas
- Förvaltningen ska upphöra med s.k. smalskottning av villagator
- Påbörja planering för en mindre VA anläggning söder om älven
- 5 - 10 fastigheter ur lokalbanken försäljs under 2025 i syfte att minska drifts- och underhållskostnader för lokalbanken samt att frigöra inlåst kapital.
- Förvaltningen ska utreda den totala underhållsskulden för fastigheter, vägar, broar och andra samhällsviktiga anläggningar och resultatet av denna utredning presenteras innan utgången av 2025

Miljö och byggnadsnämnden

- Alkoholagen ska tolkas liberalt med bland annat möjlighet till take-away med alkohol
- Arbeta med kundmottagande och förhållningssätt och kontakter med företag och privatpersoner ska vara coachande och möjliggörande
- Påbörja arbetet med att ta fram fler LIS-områden för strandnära byggande
- Se över möjligheterna för mer nybyggande i skärgården

Kultur- och fritidsnämnden

- Skärgårdstrafiken ska fortsättningsvis upphandlas, ingen investering i egna turbåtar
- Hyresavtalet för Blackis sägs upp och fastigheten säljs

Driftbudget 2025–2027 (tkr)

	2025	2026	2027
KS/Kommunstyrelseförvaltningen	255 789	260 412	264 483
KS/Räddningstjänst	74 945	75 573	76 317
KS/Kollektivtrafik	168 084	172 800	178 991
Arbetsmarknads- och gymnasienämnd	465 509	473 172	478 310
Barn- o utbildningsnämnd	1 783 752	1 803 604	1 806 192
Kultur o fritidsnämnd	370 542	375 049	380 566
Socialnämnd	2 104 187	2 160 139	2 211 624
Infrastruktur- och servicenämnd	373 029	389 145	400 310
Miljö- och byggnämnd	28 121	28 195	28 216
Kommunrevisionen	3 162	3 230	3 299
Valnämnd	287	2 311	337
Överförmyndarnämnd	11 370	11 545	11 720
Summa nämnderna	5 638 776	5 755 176	5 840 364

Investeringsbudget (tkr)

	2025	2026	2027
KS/Kommunstyrelseförvaltningen	63 715	34 142	-16 089
KS/Räddningstjänst	3 350	6 900	12 450
Arbetsmarknads- och gymnasienämnd	1 600	1 600	1 600
Barn- o utbildningsnämnd	256 300	532 800	475 800
Kultur o fritidsnämnd	24 300	43 900	58 650
Socialnämnd	139 700	59 000	189 000
Miljö- och byggnämnd	500	500	500
Infrastruktur- och servicenämnd	459 550	423 900	509 200
Summa investeringar, skattefinansierade	949 015	1 102 742	1 231 111
ISN, avgiftsfinansierad VA	347 853	306 685	310 060
Summa investeringar nämnderna	1 296 868	1 409 427	1 541 171

Resultatbudget

Resultatbudget (tkr)	2025	2026	2027
Nettokostnad exkl. avskrivningar	5 638 775	5 755 175	5 840 363
Finansförvaltningen	-187 214	-109 465	52 203
Avskrivningar	404 304	422 607	445 161
Verksamhetens nettokostnader	5 855 865	6 068 317	6 337 727
Skatteintäkter och generella statsbidrag	5 980 063	6 195 989	6 412 836
Verksamhetens resultat	124 197	127 672	75 109
Finansiella intäkter	20 500	27 500	27 500
Finansiella kostnader	-78 136	-79 889	-98 658
Årets resultat	66 561	75 283	3 951
Finansiellt mål	119 601	123 920	128 257
Årets resultat i % av skatter och bidrag	1,11%	1,22%	0,06%

Skattesats: 22:40

Kassaflödesanalys, upplåningsbehov och låneskuld

Kassaflödesanalys	2025	2026	2027
Årets resultat	66 561	75 283	3 951
Återförda avskrivningar	404 304	422 607	445 161
Återförda pensionskostnader (påverkar ej likviditet)	48 626	18 571	21 846
Kassaflöde från löpande verksamhet	519 491	516 461	470 958
Investeringar	-1 296 868	-1 409 427	-1 541 171
Försäljning mm	180 649	191 905	282 138
Årets kassaflöde, minus innebär upplåningsbehov	-596 728	-701 061	-788 076

Låneskuld IB	-1 280 000		
Utgående låneskuld efter upplåning	-1 876 728	-2 577 789	-3 365 865